Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 16 lutego 1933 r. 809.

Treść numeru:

-----oOo-----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Lietuvos Žinios" o niebezpieczeństwie nacjonalizmu niemieckiego dla krajów nadbałtyckich. "Lietuvos Žinios Nr.47. z 14.II.33. Artykuł p.t. "Niebezpieczeństwa nacjonalizmu niemieckiego dla państw bałtyckich". Streszczenie:

Ukazała się niedawno broszura niemiecka p.t. Mein kampf. Broszurę tę ułożyć miało kilkudziesięciu przywódców narodowych socjalistów z Hitlerem na czele. Z broszury tej wynika jak narodowi socjaliści zapatrują się na sprawę krajów nadbałtyckich. Zdaniem autorów broszury państwa bałtyckie stanowią jedyne terytorjum, którędy Niemcy mogą rozbijać swą ekspansję na wschód. Stąd jasny wniosek, że Niemcy będą musiały zająć wszystkie państwa nadbałtyckie, aż do zatoki Fińskiej.

Istotnie kraje nadbałtyckie, stosunkowo rzadko zaludnione i położone nad morzem, stanowią łakomy kąsek dla nacjonalistów niemieckich, zwłaszcza, że pod względem politycznym państwa te nie są scementowane. Pierwszym krokiem w drodze na wschód jest dla Niemców sprawa korytarza pomorskiego. Hitler czyni już wysiłki w kierunku zniszczenia tej formalnej i materjalnej przeszkody. Przed kilku dniami prasa ogłosiła publiczne oświadczenie Hitlera już nie lidera partji a tylko kanclerza niemieckiego. Hitler w sposób wyraźny i kategoryczny oświadczył, że Niemcy żądają zwrotu korytarza pomorskiego, dającego Polsce wyjście na morze.

Litwini zdają sobie sprawę co oznacza odebranie korytarza pomorskiego. Stawiałoby ono Litwę w stosunku do Niemiec w jednakowej sytuacji z Polską ze względu mianowicie na Kłajpedę. Sprawa Kłajpedy jest kwestją istnienia Litwy. Pod tym względem militaryzm i nacjonalizm niemiecki stanowią największe i najbezpośredniejsze dla Litwy niebezpieczeństwo, którem należy się bezwarunkowo zająć.

Kraje nadbałtyckie już doznały pierwszego ciosu w postaci podwyższenia o 100% ceł importowych na masło, mięso i bydło. To jeszcze nie wszystko. Nacjonaliści niemieccy usiłują postawić stopę na Małej Litwie. Jak słychać pewna wybitna na obszarze Kłajpedy jednostka po powrocie z Berlina zaczęła kupować po wysokiej cenie zboże od miejscowych rolników. Dzieje się to jednocześnie z podwyżką ceł niemieckich. Tem samem daje się do zrozumienia, że niemieccy nacjonaliści "ratują" obszar Kłajpedy. W tem świetle skupowanie zboża po wysokich cenach nosi charakter poczynań politycznych. Do Kłajpedy wdziera się hitleryzm.

W obliczu tych faktów wszyscy muszą zrozumieć, że nacjonalizm niemiecki stanowi pierwsze wielkie niebezpieczeństwo nietylko dla innych państw, lecz w pierwszym rzędzie dla Litwy. Niebezpieczeństwu temu mogliby Litwini przeciwstawić prawo, uświadomienie demokratyczne, które najbardziej może zapewnić bezpieczeństwo państwa i stosunki z państwami, zdecydowanemi na opieranie się niemieckiemu nacjonalizmowi. W pierwszym rzędzie zachodzi tu potrzeba zbliżenia państw bałtyckich, uważanych przez imperjalistów niemieckich za łakomy kąsek.

Niebezpieczeństwo, pielęgnowanego przez nacjonalistów niemieckich militaryzmu jest tak wielkie, że należy się niem bardzo poważnie zająć.

Kronika.

Dokoła podwyżki ceł niemieckich. Prasa Kowieńska /II.33./: Ostatnio Niemcy znacznie podwyższyły cło na importowane bydło, mięso i tłuszcze. Te trzy produkty stanowią dziś główny artykuł eksportu litewskiego do Niemiec. Tymczasem niemieckie zarządzenia celne prawie uniemożliwiły wywóz ich z Litwy do Niemiec. Jak podają, obecnie zamierzają Niemcy znacznie podwyższyć cło również na masło. To zarządzenie celne zada nowy cios eksportowi litewskiemu, o ile się zważy, że w ciągu roku ub. wywiozła Litwa do Niemiec 111 tysięcy tonn masła.

Jeszcze większe niebezpieczeństwo zagraża eksportowi jaj do Niemiec. Do dziś dnia korzystała Litwa z ulgowej taryfy celnej odnośnie jaj. Przewidziane w umowie ulgi te jednak wygasają 7 marca, o ile nie dojdzie do ich wznowienia, wówczas cło na jaja automatycznie podskoczy [illegible] do 30 mr. za 100 kl. Pozatem zamierzają

Niemcy zasadniczo podwyższyć cło na jaja jeszcze o 50 mr. na 100 kg. W r.ub. wywiozła Litwa do Niemiec 36.52 miljonów jaj na sumę około 2 milj.lt. O ile odtrącić od eksportu litewskiego do Niemiec bydło, mięso, tłuszcze i masło, były jaj prawie jedynym produktem, który mogła Litwa do tego kraju wywozić. Niemieckie zarządzenia celne zadają ciężki cios eksportowi litewskiemu, o ile się zważy, że wywóz litewski do Niemiec stanowi prawie połowę całego wywozu litewskiego.

Wręczenie listów uwierzytelniających przez nowego posła niemieckiego. Prasa Kowieńska /II.33./: 13.II. nowy poseł niemiecki w Litwie p.Zechlin złożył wizytę Ministrowi Spraw Zagranicznych dr.Zauniusowi. 14.II. poseł wręczył swe listy uwierzytelniające Prezydentowi Republiki.

Rokowania między Litwą i Ameryką w sprawie długów wojennych. Prasa Kowieńska /II.33./: Ministerstwo Spraw Zagranicznych otrzymało odpowiedź Stanów Zjednoczonych A.P. na notę rządu litewskiego w sprawie uregulowania długów wojennych. W odpowiedzi swej Stany przedewszystkiem wyrażają zadowolenie z powodu decyzji rządu litewskiego spłacenia swych długów. Co się tyczy wysuniętej przez Litwę sprawy warunków spłaty i sumy długów wojennych, rokowania w tej sprawie mogą być rozpoczęte po objęciu przez nowego prezydenta Roosevelta swego stanowiska, co nastąpi 4 marca.

Według wiadomości, otrzymanych z Ameryki, pertraktacje do obrad z państwami dłużniczemi są obecnie w pełnym biegu. Rokowania z Litwą mają się rozpocząć zaraz po Anglji, zapewne nie później 20 b.m. W rokowaniach Litwę reprezentować będzie poseł litewski w Waszyngtonie Bałutis.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIA SPOŁECZNE.

Kronika.

Sprawa zjazdu ludowców. Prasa Kowieńska /II.33./: Ogólnokrajowy zjazd ludowców, który został wyznaczony na dn.5 marca odbędzie się przy drzwiach zamkniętych, ponieważ zostanie na nim rozważony szereg kwestji, mających związek z tarciami wewnątrz stronnictwa.

Protest przeciwko projektowi nowej ustawy o adwokatach. "Rytas" /Nr.37. II.33./: Jak słychać, młodzi prawnicy i studenci wydziału prawnego zapowiadają wystosowanie protestu i wysłanie delegacji do rządu w sprawie nowej ustawy o adwokatach. Projekt nowej ustawy został 14.II. wręczony Prezydentowi Republiki i Gabinetowi Ministrów.

Prośba byłego premjera Petrulisa o amnestję. "Rytas" /Nr.37. II.33./: Były premjer Petrulis, odbywający jak wiadomo więzienie za nadużycia, podpisał 10.II. prośbę o amnestję do Prezydenta Republiki w związku ze świętem narodowym 16 lutego.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

Kronika.

Budowa domu żydowskiego. "Rytas" /Nr.36. II.33./: Rabinowie kowieńscy projektują budowę domu, w którym by mieściły się centralne instytucje żydowskie. Środków na ten cel dostarczy gmina żydowska, rabinat i Żydzi amerykańscy.